

**GENERALITAT
VALENCIANA**

Delegació
de Protecció
Dades GVA

**TALLER DE PROTECCIÓ DE DADES EN ELS
CENTRES EDUCATIUS.
CASOS HABITUALS.**

Continguts

GENERALITAT
VALENCIANA

Delegació
de Protecció
Dades GVA

1. Classes i reunions en línia
2. Ús de plataformes educatives
3. Informació a proporcionar a mares i pares
4. Ús de xarxes socials

GENERALITAT
VALENCIANA

Delegació
de Protecció
de Dades GVA

Classes i Reunions en línia

Les imatges i veus de professorat i alumnat tenen consideració de dades de caràcter personal i la impartició de classes o la realització de reunions a través de la plataforma WEBEX que ofereix la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, és un tractament de dades.

La Conselleria d'Educació, Cultura i Esport ha desenvolupat el **PLA MULAN** com a "pla unificat de docència digital **dissenyat per a impartir, de manera no presencial, les assignatures i materials corresponents a les diverses etapes escolars.** Un pla diversificat respecte a les tecnologies que el constitueixen, però amb un **objectiu únic: garantir la docència en línia al màxim alumnat que siga possible i ajudar al professorat en l'accés a aquestes eines**" (<https://portal.edu.gva.es/mulan/es/13/>):

PLA MULAN:

- Algunes de les **eines** que s'ofereixen a través d'aquesta plataforma són de **desenvolupament propi i intern de la Conselleria**, a través de la Direcció General de Tecnologies de la Informació i Comunicacions (DGTIC)
- Unes **altres** com és el cas de la plataforma CISCO **WEBEX** es tracta de **productes externs** i el seu ús s'ha acordat a través de **conveni entre administració i empresa**, en el qual l'administració ha plantejat tots els requeriments que ha considerat necessaris per a complir amb la normativa vigent i especialment amb la normativa de protecció de dades.

En aquest cas **l'empresa de la plataforma WEBEX actua com a "encarregada de tractament"** enfront de **la Conselleria que serà la "responsable del tractament"**; això suposa que **l'empresa** només actuarà seguint les instruccions que determine la Conselleria i **no pot fer cap ús particular de les dades de caràcter personal, és a dir, no pot realitzar cap tractament amb les veus que s'escolten al llarg d'una sessió, ni de les converses que es mantinguen, ni de les imatges.**

Per tot això i **sent el tractament necessari per al compliment d'una missió realitzada en interès públic y en l'exercici de poders públics conferits al responsable del tractament'** (article 6.1.e del Reglament General de Protecció de Dades) les **normes de legitimació** de les quals son principalment:

- *la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació , article 1.e*
- *el Reial decret llei 21/2020, de 9 de juny, de mesures urgents de prevenció, contenció i coordinació per a fer front a la crisi sanitària ocasionada pel COVID-19, article 9*

El tractament serà lícit sense existir obligació de sol·licitar autorització del alumnat de 14 o més anys, pares, mares o tutors del menors de 14 anys, per a dur-lo a terme, ni dels propis professors i professores **quedant exclòs del mateix l'enregistrament tant de veus com d'imatges.**

CAS-1:

Sóc cap d'estudis al meu institut, on s'imparteix ESO, Batxillerat i FP. Els nostres dubtes fan referència a l'ús de la Plataforma Webex que ens ha proporcionat la Consellera d'Educació per poder dur a terme totes aquelles tasques de l'àmbit educatiu, on es requereix videoconferència. Els plantejem les següents qüestions:

- 1. Quan realitzem claustres, reunions, etc entre el professorat del centre, es pot exigir l'ús de la càmera web? Per exemple per assegurar la identificació i l'assistència real de la persona.*

1. Respecte a la celebració de claustres, reunions,

A.- S'hauria d'informar els assistents, que excepte justificació que es considere admissible per part del centre, **s'haurà d'assistir a la reunió amb la càmera activada**, si consideren que és la millor mesura per a comprovar l'assistència i identitat de les persones, si bé s'haurien de facilitar una sèrie de **recomanacions** amb la finalitat de **mantindre la seua esfera de privacitat**:

- Abans de la reunió s'haurà de **comprovar el camp d'acció de la càmera** i triar aquell estat i posició l'aparició de la qual en les imatges afecte menys tant a la persona afectada com a les persones que convisquen amb ella.
- **Evitar que es mostren objectes** que pogueren revelar informació excessiva en relació amb la salut, situació econòmica, ideologia o creences de la persona assistent

- Recomanar el **no accés dels convivents a l'estada durant el temps que es mantinga la reunió**, així com que eviten converses el volum de les quals puga ser captat a través del dispositiu de l'assistent a la reunió
- **Fer ús d'auriculars** de manera que no es puga escoltar, per part de tercers, la conversa que s'està mantenint, i no s'escolte la veu dels participants per part d'altres persones

B.- En la mesura en què existisca coneixement previ de què es tractaran temes relatius a **situacions d'especial vulnerabilitat o dades de categories especials**, seria convenient haver informat prèviament els assistents, per a minimitzar l'exposició en directe a través de la plataforma i **evitar la identificació concreta de l'alumne o alumna afectats** en la pròpia reunió

2. Respecte a la realització de les classes online mitjançant conferència, pot el/la professor/a considerar que és necessari que l'alumnat dispose de la càmera activada amb la finalitat d'identificar-se i millorar la interacció i qualitat de les classes?:

- es recomana actuar amb les **mateixes consideracions** que s'han indicat en l'apartat anterior.

CAS-2: ¿Es poden enregistrar les classes que s'imparteixen a través de videoconferència?:

- Com hem vist abans, **queda prohibit l'enregistrament tant de veus com d'imatges emeses durant l'impartició de una classe per videoconferència** si no hi ha una justificació basada en un objectiu educatiu.
- Aquesta prohibició haurà de **manifestar-se a l'inici de mantindre cada sessió o classe i en el cas que l'alumnat siga menor o fins a 14 anys haurà d'informar-se als pares, mares i tutors** a manera general, de l'existència d'aquestes classes, de les recomanacions que es facilitaran i de la prohibició existent d'enregistrament. La informació es portarà a terme **a través del mecanisme més eficient i proporcional que considere el centre** (reunió, circular, correu, nota en la web del centre.....).
- Aquesta informació no ha d'interpretar-se com una autorització, ja que no s'espera resposta ni signatura d'aquesta, sinó que es facilita en **compliment del deure d'informar** que estableix en els articles 13 i 14 del Reglament General de Protecció de Dades , quan s'obtenen dades de caràcter personal d'una persona.

GENERALITAT
VALENCIANA

Delegació
de Protecció
Dades GVA

Ús de plataformes educatives

El passat juliol es varen publicar en el DOGV les "**RESOLUCIONS del secretari autonòmic d'Educació i Formació Professional, per les quals s'aproven les instruccions per a l'organització i el funcionament dels centres educatius durant el curs 2020- 2021**", que estableixen:

Ús de plataformes informàtiques als centres educatius públics de titularitat de la Generalitat

1. La Generalitat Valenciana, a través de la direcció general competent en matèria de tecnologies de la informació i de les comunicacions, **disposarà:**

- les plataformes,
- serveis amb caràcter instrumental (programari d'oficina, de videoconferència, de treball col·laboratiu,...)
- i en general les eines més adients

per al seu ús als centres educatius de titularitat de la Generalitat, segons l'Ordre 19/2013 sobre normes per a la utilització segura de mitjans tecnològics en l'Administració de la Generalitat.

Per tant, com a norma general:

- Hauran d'emprar-se les **eines que la conselleria competent en matèria d'educació i en matèria de tecnologies de la informació i de les comunicacions** pose a disposició dels centres.
- A més, l'article 5.4 de l'esmentada Ordre 19/2013 estableix que **qualsevol externalització del tractament requereix la subscripció d'un contracte** exprés entre la conselleria competent en matèria d'educació, com a **responsable del tractament**, i l'empresa responsable de la prestació del servei, com a **encarregada del tractament**, que en aquest cas serien les empreses propietàries d'aquestes plataformes.
- **L'obligatorietat d'aquest «contracte per encàrrec»**, així com les seues condicions, es troba especialment especificada en **l'article 28 del Reglament general de protecció de dades (RGPD)**.

La Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de Protecció de Dades i garantia dels Drets Digitals determina que **els organismes públics hauran d'aplicar als tractaments de dades personals les mesures de seguretat que corresponguen de les previstes en l'Esquema Nacional de Seguretat.**

Per tant, la regulació de **l'encàrrec de tractament** no és l'única condició que s'ha de complir quan es tracten dades personals. El Reglament General de Protecció de Dades també estableix **que les dades personals hauran de ser tractats de tal manera que es garantisca una seguretat adequada d'aquests.**

CAS-1: ¿Es podrien utilitzar eines com JITSÍ en la qual no s'introdueixen dades personals?

- respecte a la plataforma "jitsi" no hem treballat amb ella ni valorat la seua política de protecció de dades, però **és difícil pensar que no faça ús de cap dada de caràcter personal quan s'utilitza** perquè diversos participants compartisquen una videoconferència. A més, dins del concepte de tractament està la comunicació per transmissió o difusió.
- A més trobem en la premsa aquest article sobre aquest tema:
<https://www.lavanguardia.com/tecnologia/20200410/48404409465/jitsi-zoom-podrian-permitir-acceso-datos-personales-pandemia-coronavirus.html>

¿S'ha de considerar a la plataforma “jitsi” com a encarregat?

Per a considerar a una plataforma (la seua empresa) com a encarregada de tractament:

- **s'ha d'haver signat un contracte o un altre acte jurídic entre el responsable del tractament i aquesta empresa**, que:
 - vincule a l'encarregat respecte del responsable
 - establisca l'objecte, la duració, la naturalesa i la finalitat del tractament, el tipus de dades personals i categories d'interessats, i les obligacions i drets del responsable, tal com estableix l'article 28 del Reglament General de Protecció de Dades.

CAS-2:

Estem valorant la possibilitat que el nostre alumnat, sol·licitant prèviament el consentiment de pares, mares o tutors legals, utilitze la plataforma d'una editorial en la qual han de registrar-se per a realitzar activitats, encara que poden ser amb una identitat inventada. ¿Ens poden informar sobre aquesta possibilitat i els tràmits necessaris?

- **El fet d'utilitzar 'seudònims' en el registre de l'alumna o alumne, no suposa que les dades que es registren siguin anònims;** aqueixa informació al costat d'un codi associat a una classe (que no sabem si identifica al col·legi), al costat de l'adreça IP de l'ordinador o dispositiu des del qual s'accedisca, al costat dels treballs, proves, activitats, etc...que es desenvolupen, **poden perfilar o identificar a un alumne o alumna.**
- Situació diferent és que particularment un alumne o alumna es registre en una plataforma sense vincular-se en cap aula ni centre, pel seu compte, per a realitzar més exercicis, proves, etc... En aquest cas la plataforma serà la responsable del tractament que es realitze de les seues dades (reals o ficticis); es tracta **d'una decisió voluntària en l'àmbit privat i particular que no concerneix el centre ni a la conselleria.**

GENERALITAT
VALENCIANA

Delegació
de Protecció
Dades GVA

Informació a proporcionar a mares i pares

Informació a proporcionar a mares i pares

GENERALITAT
VALENCIANA

Delegació
de Protecció
Dades GVA

En general en la decisió de la informació a proporcionar a pares, mares i tutors, no sols és aplicable la normativa del **Reglament General de Protecció de Dades i la Llei orgànica 3/2018 de Protecció de Dades i garantia de drets digitals**, sinó que en aquelles circumstàncies especials en què puguen trobar-se els pares, en el conjunt de normativa aplicable està la "**Resolució de 14 de febrer de 2019, de la Secretaria Autònoma d'Educació i Investigació, per la qual es dicten instruccions per a la seua aplicació en els centres docents sostinguts amb fons públics d'ensenyaments no universitaris de la Comunitat Valenciana davant diversos supòsits de no convivència dels progenitors per motius de separació, divorci, nul·litat matrimonial, ruptura de parelles de fet o situacions anàlogues**"

Informació a proporcionar a mares i pares

GENERALITAT
VALENCIANA

Delegació
de Protecció
Dades GVA

En el seu **article segon** de "**Principis rectors**" estableix entre altres:
"e) [...] **Els centres educatius han d'informar els progenitors o tutors legals que en cas que es produísca desacord manifest entre ells en la presa de decisions acadèmiques i educatives dels seus fills, hauran de dirigir-se a l'òrgan judicial competent amb l'objecte que siga aqueix òrgan qui, dictaminant allò que siga procedent, resolga el desacord.**"

L'article huité d'aquesta resolució dictamina que "en els supòsits de no convivència, i sempre que no hi haja limitació a l'exercici de la pàtria potestat, **tots dos progenitors tenen dret a rebre la mateixa informació** sobre les circumstàncies que concórreguen en el procés educatiu del menor, la qual cosa obliga els centres a garantir la duplicitat de la informació o documentació relativa al procés educatiu dels seus fills, com per exemple :

[...]

- les autoritzacions per a participar en activitats complementàries i extraescolars

[...]

Aquest règim es mantindrà en tant que cap dels dos progenitors al·legue el contrari justificant-lo amb pronunciament judicial a aquest efecte [...]"

Informació a proporcionar a mares i pares

GENERALITAT
VALENCIANA

Delegació
de Protecció
Dades GVA

CAS-1:

*Bon dia, els escric des d'un CEIP perquè ens agradaria que ens orientaren per a saber com actuar en cas de discrepància entre progenitors sobre la **protecció de dades personals dels menors** que tenim sota la nostra cura. Més exactament sobre la difusió de fotografies.*

*Tenim el cas concret d'un **menor els pares del qual estan divorciats**, establint-se en la sentència que **la guarda i custòdia correspon a la mare, amb el degut règim de vacances i visites en favor del pare** i sent la **pàtria potestat compartida** entre tots dos.*

Juntament amb la resta de la documentació de la matrícula, la mare va emplenar una autorització respecte al tractament de fotografies.

Ens agradaria rebre orientació per la seua part per a saber com ha de procedir l'escola si el pare revoca l'autorització però la mare vol mantindre aqueixa autorització o realitzar una nova.

Informació a proporcionar a mares i pares

GENERALITAT
VALENCIANA

Delegació
de Protecció
Dades GVA

Hem de desfer-nos de les fotografies del menor, fent que siga l'únic de la seua classe sense la seua foto en el seu penjador i altres llocs escolars, o hem de mantindre-la perquè amb l'autorització d'un dels dos progenitors és suficient?

La col·locació de la foto del menor en el seu penjador o en el seu expedient **no requereix de consentiment** perquè la legitimació d'aquest tractament està emparat per l'article 6.1.e) del RGPD "el tractament és necessari per al compliment d'una missió realitzada en interès públic o en l'exercici de poders públics conferits al responsable del tractament;" **sent la seua finalitat la identificació per part del menor de l'objecte que li pertany, el penjador, i la gestió interna del centre per a la seua funció educativa**

Hem de tindre alguna precaució addicional en aquest sentit?

Cal identificar que **tractaments requereixen consentiment** (estaran relacionats amb finalitats diferents de l'educativa conferida per la normativa en matèria d'educació, per exemple imatges o vídeos de festivals, carnestoltes, etc...), dels quals estan **legitimats per l'article 6.1.e) del RGPD anterior o el 6.1.c) "el tractament és necessari per al compliment d'una obligació legal aplicable al responsable del tractament;"**

Informació a proporcionar a mares i pares

GENERALITAT
VALENCIANA

Delegació
de Protecció
Dades GVA

Com hem de gestionar les sol·licituds discrepants dels progenitors (em referisc a si hem d'informar-los mútuament del comunicat o sol·licitat per l'altra part)? en definitiva, en cas d'indicacions contradictòries dels progenitors, quina de les dues sol·licituds preval, com és la que hem d'atendre preferentment?

No sent el nostre àmbit de competències, només podem plantejar que davant desacords manifestos serà aplicable l'article 2 de la resolució esmentada i **mentre no existisca dictamen sobre aquest tema i havent de prevaldre l'interés superior del menor davant qualsevol altre**, es recomana **no es realitze tractament de cap imatge d'aquest menor la legitimació del qual requerisca el consentiment.**

Informació a proporcionar a mares i pares

GENERALITAT
VALENCIANA

Delegació
de Protecció
Dades GVA

CAS-2:

Soc inspector d'educació i trasllade dubte que em plantegen des d'un centre de la meua zona:

La mare d'un **alumne de 2n Bach. (major de edat)**, em sol·licita que com el seu fill és major d'edat que **decidisca ell si vol o no que li enviem informació al seu pare.**

En un primer moment, (com pensàvem que la que corria amb les despeses del alumne era la seua mare i l'alumne ens va expressar el seu desig de no enviar informació acadèmica al seu pare) **es va informar el seu pare que no podíem donar-li informació acadèmica perquè per normativa només poden sol·licitar accés a informació acadèmica els progenitors que córreguen amb les despeses d'alimentació i educatius.**

El **seu pare ens va dir** que això no era veritat, **que la pàtria potestat és de els dos** (pare i mare), que ells tenen un acord de separació que s'està complint (en l'expedient de l'alumne està l'acord de separació i efectivament els dos progenitors són responsables del seu fill) i que per tant **els dos progenitors corren amb les despeses educatives o d'aliments.**

Una vegada comprovat la informació i la normativa, arribem a la conclusió que efectivament el seu pare portava raó, i **com que la pàtria potestat és dels dos, tots dos progenitors poden sol·licitar informació i es comunica tant al pare com a la mare.**

Informació a proporcionar a mares i pares

GENERALITAT
VALENCIANA

Delegació
de Protecció
Dades GVA

Ja hem vist que l'article huité de l'esmentada **RESOLUCIÓ de 14 de febrer de 2019**, estableix que **en els supòsits de no-convivència, i sempre que no hi haja limitació a l'exercici de la pàtria potestat, tots dos progenitors tenen dret a rebre la mateixa informació sobre les circumstàncies que concórreguen en el procés educatiu del menor**, la qual cosa obliga els centres a garantir la duplicitat de la informació o documentació relativa al procés educatiu dels seus fills, com per exemple: les qualificacions escolars i el resultat de les seues avaluacions, els resultats de l'avaluació sociopsicopedagògica, les notes informatives de qualsevol tipus, les reunions de curs o sessions informatives, així com les entrevistes familiars o reunions individuals de tutoria, etc.

Però a més en el seu segon apartat es dictamina: 2. *Aquest règim es mantindrà mentre que cap dels dos progenitors al·legue el contrari i el justifique amb un pronunciament judicial a aquest efecte. Quan conste l'existència d'un pronunciament judicial que prive o suspenga l'exercici de la pàtria potestat, o excloga o limite el dret d'un dels progenitors a visitar, acostar-se o comunicar-se amb el fill o filla, no es facilitarà informació ni cap comunicació amb el menor dins de la jornada escolar ni en moments en què el menor estiga sota la custòdia del centre.*

Per tant, si tal com s'ha plantejat a la consulta, es compleix amb les condicions, tant el pare com la mare hauran de rebre la mateixa informació.

Informació a proporcionar a mares i pares

GENERALITAT
VALENCIANA

Delegació
de Protecció
Dades GVA

Ara bé, el cas plantejat és relatiu a un alumne major de edat, en tal cas tindrem en **compte l'informe de la Agència Espanyola de Protecció de Dades "0441/2015"**:

(...) En este punto, cabe considerar que la existencia de una obligación legal de los padres de sufragar los gastos educativos de los hijos mayores de edad siempre que así se les reclame judicialmente (...) permite considerar que (...) los progenitores tendrían un interés legítimo en acceder a las calificaciones escolares de sus hijos mayores de edad que prevalecería sobre el derecho a la intimidad y a la protección de datos de éstos últimos.

(...) sería posible que atendida la presunción de prevalencia fuera quebrada por las circunstancias del caso concreto. En este sentido, cabe recordar que el artículo 6.4 de la Ley Orgánica 15/1999 dispone que "en los casos en los que no sea necesario el consentimiento del afectado para el tratamiento de los datos de carácter personal, y siempre que una Ley no disponga lo contrario, éste podrá oponerse a su tratamiento cuando existan motivos fundados y legítimos relativos a una concreta situación personal" ¹.

Així doncs, **en cas de alumnes majors de edat, si el pare i la mare tenen interès legítim en accedir a la informació acadèmica del fill o filla, i no es presenta una oposició motivada per part d'ell o ella que el centre valore justificada, tindran dret a rebre-la.**

GENERALITAT
VALENCIANA

Delegació
de Protecció
Dades GVA

Ús de xarxes socials

La **RESOLUCIÓ de 17 de juliol de 2020**, del secretari autonòmic d'Educació i Formació Professional, per la qual s'aproven les **instruccions per a l'organització i el funcionament dels centres que imparteixen Educació Infantil de segon cicle i Educació Primària durant el curs 2020-2021**, estableix en el seu article 12.3, apartat 3:

3. No requereix autorització l'ús de xarxes socials per a l'exercici de les competències en matèria d'educació, sempre que no tracten ni difonguen dades personals del tractament de les quals siguen responsables les persones titulars d'òrgans superiors o del nivell directiu de la conselleria.

Té la condició de dades personals tota informació que es pugua relacionar amb una persona física identificada o identificable. Aquesta definició inclou, entre altres dades, imatges, veu, codis d'identificació, qualificacions o opinions.

Ús de xarxes socials

GENERALITAT
VALENCIANA

Delegació
de Protecció
Dades GVA

No obstant això:

- a) **Està expressament desautoritzat l'ús de xarxes socials que incloguen qualsevol mena de publicitat** o que puguen ser utilitzades per a una finalitat diferent de la mateixa comunicació.
- b) Quan s'utilitzen aquests mitjans, **els centres educatius han d'informar les famílies i l'alumnat major de 14 anys, sobre l'ús segur de les xarxes socials**, dels drets i obligacions dels intervinents, així com de l'exempció de responsabilitat de la conselleria en aquestes aplicacions.
- c) **Quan les dades personals** de l'alumnat, incloent-hi fotografies o vídeos, **siguen proporcionades per tercers** o altres membres de la Comunitat educativa, sense mediació del titular de les dades (l'alumnat major de 14 anys, o qui exercisca la representació legal del menor), **s'ha de garantir que es disposa de l'autorització expressa i concreta d'ús**, o l'assumpció de responsabilitat pel cedent.

CAS-1: Adjunte document de petició per al permís de Conselleria per a l'ús de l'aplicació TELEGRAM.

L'informem que **l'ús de l'eina TELEGRAM com a mitjà de difusió del centre** (canal unidireccional) **i no com a eina de missatgeria, correspon al mateix ús que es podria fer d'altres xarxes socials**, i en aquest cas queda recollit en l'article 12.3, apartat 3 de la Resolució per a l'organització i el funcionament dels centres.

Per tant, haurà de tindre's en compte que l'ús de Telegram com a mitjà de publicació d'informació (*no de missatgeria*) implica que:

- **El centre no pot tractar dades dels subscriptors al canal** (no ha d'existir cap mecanisme que permeta conèixer els qui són, ni tampoc donar accés als seus números de telèfon)
- Sobre el canal creat **no s'ha de transmetre cap mena d'informació relacionada amb persones físiques identificades o identificables**

CAS-2 Ús canal YouTube

"RESOLUCIONS del secretari autonòmic d'Educació i Formació Professional, per les quals s'aproven les instruccions per a l'organització i el funcionament dels centres educatius durant el curs 2020-2021":

3. No requereix autorització l'ús de xarxes socials per a l'exercici de les competències en matèria d'educació, sempre que no tracten ni difonguen dades personals del tractament de les quals siguen responsables les persones titulars d'òrgans superiors o del nivell directiu de la conselleria. Té la condició de dades personals tota informació que es pugua relacionar amb una persona física identificada o identificable. Aquesta definició inclou, entre altres dades, imatges, veu, codis d'identificació, qualificacions o opinions. No obstant això:

a) Està expressament desautoritzat l'ús de xarxes socials que incloguen qualsevol tipus de publicitat o que puguen ser utilitzades per a una finalitat diferent de la mateixa comunicació

b) Quan s'utilitzen aquests mitjans, els centres educatius han d'informar les famílies i l'alumnat major de 14 anys, sobre l'ús segur de les xarxes socials, dels drets i obligacions dels intervinents, així com de l'exempció de responsabilitat de la conselleria en aquestes aplicacions

Per tant, sent que es desautoritza expressament l'ús de xarxes socials que incloguen qualsevol tipus de publicitat, l'ús d'un canal YouTube contravé l'anterior resolució.

➤ INTERNA

➤ dpdgeneralitat@gva.es

➤ EXTERNA (AEPD, afectats, formularis, etc)

➤ dpd@gva.es